

HAILUOTO MARJANIEMI**PERUSTIEDOT**

MJ-tyyppi: asuinpaikat
 Tyypin rakenne: kiviröykkiöt, kivikiukaat, ojat, pellot
 Ajoitus: keskiaika tai uusi aika
 Rauhoitusluokka: 2
 Lukumäärä: 1
 Peruskartta: 2442 09 HAILUOTO
 Merkitty peruskartalle: ei
 Koordinaatit: x= 7217932, y= 3386308, z= n. 5 m mpy
 Koordinaattiselite: keskikoordinaatit
 Maastomerkintä: ei merkintää
 Pinta-ala: 70 x 160 m
 Etäisyystieto: Hailuodon kirkosta n.7,7 km kaakkoon

OMISTAJATIEDOT

Alue tai rekisterikylä: Hailuoto, Kirkonkylä
 Tila: 3:29
 Omistaja 1: Eino Hanni,
 Osoite: Tiilitie 17 A, 90650 Oulu

Tila: 9:21
 Omistaja 2: Leo Sauvola
 Osoite: Peltokatu 18 A, 90120 Oulu

Tila: 9:10, 9:24
 Omistaja 3: Aaro Sauvola
 Osoite: Hailuoto, Marjaniemi, 90480 Hailuoto

INVENTOINTI 2005

Aika: Oulun yliopiston yleisen arkeologian kenttäharjoittelu II, 13.-18.5.2005
 Karttaotteet: Peruskarttalehti 2442 09 HAILUOTO
 Diat: 26730-26739, Oulun yliopiston Arkeologian laboratorio
 Digikuvat: 1-27, Oulun yliopiston Arkeologian laboratorio

LYHYT KOHDEKUVAUS

Kohde sijaitsee Hailuodon kunnan länsiosassa Marjaniementien varressa noin kilometrin päässä Perämeren tutkimusasemasta. Alueelta löytyi mahdollisia kivikiuasraunioita ja useita pienempiä kiviröykkiöitä. Lisäksi paikalta todettiin jälkiä vanhoista ojista ja peltoalueista, sekä mahdollinen vanha kaivo.

TUTKIMUSKERTOMUS**Sijainti ja maasto**

Kohde sijaitsee lähellä Perämeren tutkimusasemaa Marjaniementien varressa. Paikan läheisyydestä lähtee retkeilyreitti Sunijärvelle ja risteyksessä on infotaulu. Sunijärvelle vievän metsäautotien länsipuolella on useita kiviröykkiöitä, kolme mahdollista kivikiuasta ja kaksi vallien ympäröimää kuoppajäännöstä. Sunijärventien idänpuolelta löytyi useita pienempiä kiviröykkiöitä, jälkiä vanhoista ojista, syvä kuoppa, joka on mahdollisesti ollut kaivo, sekä nelikulmainen painanne. Alue on kangasmetsää jossa kasvaa mäntyjä ja katajia. Aluskasvillisuus on pääasiassa mustikkaa.

puolukkaa ja variksenmarjaa, sekä sammalia. Alue, jolle kohteet sijoittuvat jää korkeuskäyrien 5-7 väliin.

Kohteen kuvaus

Sunijärvelle vievän metsäautotien länsipuolelle jäävässä metsässä ovat kolme mahdollista kivikiuasta ja kuusi kiviröykkiötä ovat katajien, sammaleiden, ja/tai varpujen peittämiä. Kiukaiden läheisyydessä on myös kaksi vallien ympäröimää kuoppaa.

Kohde 1 on matalahko kiviröykkiö, koko 4 x 4m. Kohteesta löytyi teräväreunaisia, lohkeilleita kiviä.

Kohde 2 on mahdollinen kivikiuas, koko 2,5 x 2m ja korkeus 0,5m. Kohteesta löytyi teräväreunaisia, palaneita kiviä.

Kohde 3 on mahdollinen kivikiuas, koko 3 x 3m ja korkeus alle metri. Kohteesta löytyi paljon hiiltä ja helposti murtuvia, palaneita, kiviä.

Kohde 4 on kiviröykkiö, koko 5 x 5 m ja korkeus alle metri. Kohteesta löytyi teräväreunaisia, lohkeilleita kiviä.

Kohteen 5 on mahdollinen kivikiuas, koko 2 x 2m. Kohteesta löytyi palaneita teräväreunaisia kiviä.

Kohde 6 on kiviröykkiö, koko 1,5 x 1,5m.

Kohde 7 on kiviröykkiö, koko 6 x 2m. Kohteesta löytyi teräviä, lohkeilleita kiviä.

Kohde 8 on kiviröykkiö, koko 3 x 3m ja korkeus 1,1m. Kohteesta löytyi isohkoja, teräväreunaisia, lohkeilleita kiviä.

Kohde 9 on kiviröykkiö, koko 4 x 3,5m ja korkeus 1,2m.

Kivikiukaiden läheisyydestä löytyi myös soikion mallinen kuoppa, jossa erottuvat selkeät vallit. Kuoppa on n. 4m pitkä, 2,5m leveä ja 0,6m syvä. Sen länsipuolen valliin tehtiin pieni koekuoppa, jolloin turpeen alta paljastui 10cm kerros tummahkoa hiekkamaata ja hiilen palasia. Parin metrin etäisyydelle tästä kuopasta tehtiin toinen koekuoppa. Sen maannos oli edelliseen nähden muuten samanlainen, mutta hiilen palaset puuttuivat. Kiuasraunioiden välistä kulki polku pohjois-eteläsuuntaisesti.

Sunijärven retkeilyreitillä itäpuolelle jäävästä metsästä löydettiin jälkiä vanhoista ojista. Ojalinjojen ympäristöä kairattaessa havaittiin maannoksessa selviä alueellisia eroja. Osassa puhdas hiekkamaa alkoi heti turpeen alta, kun taas osassa erottui selkeä sekoittunut maannos ennen hiekkakerrosta. Sekoittuneen maan ja hiekkamaan erojen perusteella saatiin hahmoteltua vanhoja peltolinjoja. Hiekkamaiden puoleisilta alueilta löytyi useita pieniä sammaleen ja varpujen peittämiä kivikasvoja, jotka ovat mahdollisesti syntyneet peltoja raivattaessa.

Metsäpalsojen rajalinjasta n. 10 metriä etelään muodostavat seitsemän varpujen ja sammalen peittämää kiviröykkiötä n. 40 metriä pitkän linjan. Röykkiölinja on palstojen rajan kanssa samansuuntainen. Linjan eteläpuolelle jää em. kairattaessa paljastunut tumma, sekoittunut ”peltomaannos”.

Linjan luoteispäässä, n. 3 m:n päässä viimeisestä kiviröykkiöstä, on n. 20 metriä pitkä oja, jonka itäpuolelle rajoittuu toinen kairattaessa paljastuneista hiilikerroksen käsittäneistä alueista. Hiilikerros löytyi kairattaessa Sunijärventien itäpuolelta kahdesta kohtaa (ks. kartta), molemmat alueet ovat hieman ympäröivää aluetta korkeammalla (pohjoisempi sijaitsee rinteessä, eteläisempi on n. 30 cm ympäröivää aluetta korkeampi 40 m x 15 m kokoinen maa-alue). Näiden kahden alueen välissä olevan alueen maannos on myös tummaa sekoittunutta ”peltomaata”.

Eteläiseltä hiilikerrosalueelta, n. 60 m info-taulusta itään, löydettiin 1,6 m syvä suppilomainen kuoppa, jonka halkaisija on n. 4 m. Kuopan pohja on nelikulmaisen muotoinen ja pohjan maa kairattaessa tummaa, erittäin irtonaista maannosta sekä hiilen paloja. Hiekkakerrosta ei kairattaessa tavoitettu. Kuopan ympäristössä (n. 5 metrin säteellä kuopan reunoista) hiilikerros paljastuu vasta 20 cm paksun hiekkakerroksen alta, mikä viittaa siihen, että kuoppa on ympäröivää hiilikerrosta nuorempi.

Sunijärventien idänpuoleisesta metsästä noin 50 m infotaulusta kaakkoon löytyi nelikulmainen painanne, jossa oli vallit. Kairattaessa sekä valleista että kuopan pohjalta löydettiin hiiltä heti pintaturpeen alta. Painanteen halkaisija on n. 2m. Painanteesta koilliseen löytyi kairattaessa pieni erittäin voimakkaan hiilikerroksen käsittänyt maa-alue.

Marjaniementien eteläpuolelta, 22 m infotaulusta lounaaseen löydettiin oja, joka jatkuu ensin 20m luoteeseen, sitten 40m länteen ja lopuksi 12m lounaaseen. Ojan leveys on 1-1,5m ja syvyys 30-60cm. Ojan alkupää on kapeampi ja syväreunaisempi kuin loppupää. Reunoilla kasvavien puiden vuosilustojen perusteella arvioimme ojan noin 60-70 vuotta vanhaksi, joten se lienee huomattavasti nuorempi kuin muut tutkimusalueemme kohteet.

Luokitusehdotus: 2

Inventointiryhmän (Raija Hauta-aho, Tiina Kivioja, Säde Palmgren, Andreas Sohlberg ja Terhi Tanska) puolesta Oulussa 1.6.2005

Raija Hauta-aho

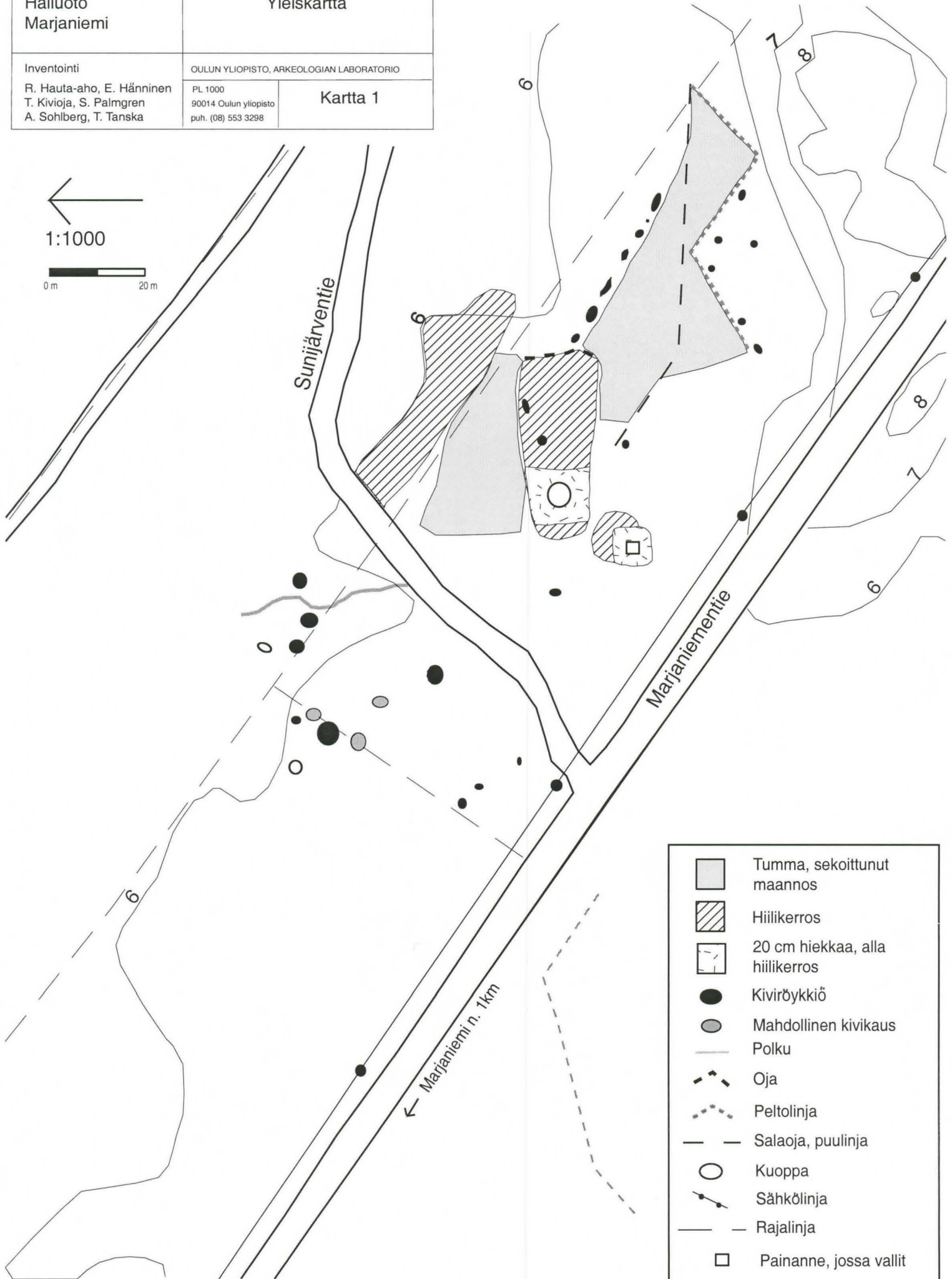

Terhi Tanska

Hailuoto Marjaniemi	Yleiskartta	
Inventointi R. Hauta-aho, E. Hänninen T. Kivioja, S. Palmgren A. Sohlberg, T. Tanska	OULUN YLIOPISTO, ARKEOLOGIAN LABORATORIO PL 1000 90014 Oulun yliopisto puh. (08) 553 3298	Kartta 1

←
1:1000
0 m 20 m

	Tumma, sekoittunut maannos
	Hiilikerros
	20 cm hiekkaa, alla hiilikerros
	Kiviröykkiö
	Mahdollinen kivikaus
	Polku
	Oja
	Peltolinja
	Salaoja, puulinja
	Kuoppa
	Sähkölinja
	Rajalinja
	Painanne, jossa vallit

65° 04'

65° 03'

65° 02'

2442 12